

Kapitola 7.3 Ustanovenia platné na prepravu vo voľne loženom stave**7.3.1 Všeobecné ustanovenia**

7.3.1.1 Tovar môže byť prepravovaný vo voľne loženom stave vo vozňoch alebo v kontajneroch, ak

- a) je uvedené v kapitole 3.2 tabuľke A v stĺpci 10 osobitné ustanovenie začínajúce sa alfanumerickým kódom „BK“, ktoré tento druh prepravy vyslovne dovoľuje a sú dodržiavané osobitné podmienky priradené k týmto ustanoveniam uvedené v oddiele 7.3.2; alebo
- b) je uvedené v kapitole 3.2 tabuľke A v stĺpci 17 osobitné ustanovenie začínajúce sa alfanumerickým kódom „VW“, ktoré tento druh prepravy vyslovne dovoľuje a sú dodržiavané osobitné podmienky priradené k týmto ustanoveniam uvedené v oddiele 7.3.3.

Odhliadnuc od toho, nevyčistené prázdne obaly môžu byť prepravované ako voľne ložené, ak tento typ prepravy nie je výslovne zakázaný inými ustanoveniami RID.

Pre malé kontajnery, ktoré sa používajú na prepravu voľne naložených látok, platia ustanovenia o nádobách pre odosielané kusy, pokiaľ nie je stanovené inak osobitnými ustanoveniami odseku 7.3.3.

Poznámka: Pokyny na prepravu v cisternách sú uvedené v kapitolách 4.2 a 4.3.

7.3.1.2 Látky, ktoré môžu skvapalnieť počas prepravy vplyvom teplôt, sa nesmú prepravovať vo voľne loženom stave.

7.3.1.3 Kontajner alebo nadstavba vozňa musí byť prachotesný(-á) uzavretý(-á) tak, aby počas normálnych prepravných podmienok, zahrňujúcich aj vplyvy vybrácií, alebo teplotných, vlhkosťných alebo tlakových zmien neunikol žiadny obsah.

7.3.1.4 Tuhé látky vo voľne loženom stave musia byť prekladané a rovnomerne rozložené tak, aby pohyby, ktoré môžu viesť k poškodeniu kontajnera alebo vozňa alebo k úniku nebezpečnej látky, boli obmedzené na minimum.

7.3.1.5 Ak sú umiestnené vetracie zariadenia, musia byť priepustné a prevádzkyschopné.

7.3.1.6 Tuhé látky vo voľne loženom stave nesmú nebezpečne reagovať s materiálom kontajnerov, vozňov, tesnení alebo vybavení vrátane príklopov a plachiet, ako aj ochranej výstelky, ktoré sú v priamom kontakte s loženým tovarom alebo ho môžu významne oslabiť. Kontajnery alebo vozne musia byť konštruované alebo prispôbosené tak, že tovar sa nemôže dostať medzi drevenú podlahovú krytinu alebo prísť do kontaktu s časťami kontajnerov alebo vozňov, ktoré môžu byť napadnuté látkou alebo zvyškami tejto látky.

7.3.1.7 Pred naplnením a odovzdaním na prepravu musia byť všetky kontajnery alebo vozne prehliadnuté a vyčistené, aby sa zistilo, že vnútri a zvonku kontajnerov alebo vozňov nezotrvávajú žiadne zvyšky, ktoré

- môžu spôsobiť nebezpečnú reakciu s predpokladanou látkou na prepravu,
- môžu porušiť konštrukčnú neporušenosť kontajnerov alebo vozňov, alebo
- môžu obmedziť schopnosť kontajnerov alebo vozňov zadržať nebezpečný tovar.

7.3.1.8 Počas prepravy nemôžu byť priľnuté na vonkajšej ploche kontajnera alebo nadstavbe vozňa žiadne nebezpečné zvyšky.

7.3.1.9 Keď je umiestnených viacej uzatváracích systémov za sebou, uzavrie sa pred plnením systém nachádzajúci sa najbližšie k prepravovanej látke.

7.3.1.10 S prázdnyimi kontajnermi alebo vozňami, ktoré prepravovali nebezpečnú tuhú látku, sa zaobchádza rovnakou metódou, aké sú predpísané RID pre naplnené kontajnery alebo vozne, iba v tom prípade, ak sú prijaté primerané opatrenia na vylúčenie nebezpečenstva.

7.3.1.11 Keď kontajner alebo vozeň je použitý na prepravu tovarov vo voľne loženom stave, ktoré môžu spôsobiť výbuch prachu alebo uvoľniť horľavé pary (napr. v prípade niektorých odpadov), je potrebné vykonať opatrenia na zabránenie vzniku zapálenia a nebezpečných elektrostatických výbojov počas prepravy, plnenia alebo vykladania.

7.3.1.12 Látky, napr. odpady, ktoré môžu nebezpečne navzájom reagovať, ako aj látky rôznych tried a tovary nepodliehajúce RID, ktoré môžu vzájomne reagovať, nesmú byť vzájomne zmiešané v jednom a tom istom kontajneri alebo vozni. Nebezpečné reakcie sú:

- a) spaľovanie a/alebo vyvolanie značného tepla;

- b) vyvolanie horľavých a/alebo jedovatých plynov;
- c) vznik žieravých kvapalných látok; alebo
- d) vznik nestabilných látok.

7.3.1.13 Skôr ako bude kontajner alebo vozeň naplnený, je potrebné vykonať kontrolu pohľadom, aby sa zistilo či je spôsobilý z konštrukčného hľadiska, jeho vnútro, strop a podlaha neobsahujú žiadne vypukliny alebo poškodenia a že sú vnútorné ochranné vrstvy alebo zábranné zariadenia bez štrbín, puklín alebo iných poškodení, ktoré môžu znížiť možnosť kontajnera alebo vozňa zadržiavať tovar. „Z konštrukčného hľadiska“ znamená, pokiaľ to platí pre príslušný prepravný prostriedok, že konštrukčný prvok kontajnera alebo vozňa, ako vrchný a spodný bočný pozdĺžny nosník, vrchný a spodný priečnik, prah dverí, nosič dverí, pozdĺžna výstuha, rohové stĺpiky a rohové kovania nevykazujú žiadne väčšie poškodenia. „Väčšie poškodenia“ zahŕňajú, pokiaľ to platí pre príslušný prepravný prostriedok:

- a) vypukliny, trhliny alebo lomy konštrukčných prvkov alebo nosných prvkov, ktoré môžu poškodiť neporušenosť kontajnerov alebo nadstavieb vozňov;
- b) viac ako jeden spoj alebo nedobrá spoj (napr. prekryté miesto spoja) vo vrchnom alebo spodnom priečniku, alebo nosníku dverí;
- c) viac ako dva spoje na vrchnom alebo spodnom pozdĺžnom nosníku;
- d) spoj na prahu dverí alebo na rohovom stĺpiku;
- e) závesy dverí a kovania, ktoré sú zaklínené, prekrútené, zlomené, odstránené alebo ináč znefunkčnené;
- f) netesniace tesnenia a uzávery;
- g) každé skrútenie konštrukcie, ktoré je také silné, že bráni správne umiestneniu manipulačného zariadenia,
- h) každé poškodenie na dvíhacom zariadení alebo na opornom bode pre zariadenia obalov;
- i) každé poškodenie prevádzkového zariadenia alebo výstroje.

7.3.2 Doplnujúce ustanovenia na prepravu tovarov tried 4.2, 4.3, 5.1, 6.2, 7 a 8 vo voľne loženom stave pri uplatnení odseku 7.3.1.1 písm. a)

7.3.2.1 Kódy „BK 1“ a „BK 2“ uvedené v kapitole 3.2 tabuľke A stĺpci 10 majú nasledovný význam:

- BK 1 Preprava v krytých kontajneroch alebo vozňoch s plachtou je povolená.
- BK 2 Preprava v uzavretých kontajneroch alebo zakrytých vozňoch je povolená.

7.3.2.2 Použitý kontajner alebo nadstavba vozňa musí spĺňať ustanovenia kapitoly 6.11.

7.3.2.3 Tovar triedy 4.2

Celková hmotnosť kontajnera alebo vozňa musí byť zistená tak, aby teplota samovznietenia bola väčšia ako 55 °C.

7.3.2.4 Tovar triedy 4.3

Takýto tovar musí byť prepravovaný vo vodotesných kontajneroch alebo vozňoch.

7.3.2.5 Tovar triedy 5.1

Kontajnery alebo vozne musia byť tak konštruované alebo prispôsobené, že tovar nepríde do styku s drevom alebo iným neznášanlivým materiálom.

7.3.2.6 Odpady triedy 6.2 (UN číslo 2900)

- a) Pre odpady UN čísla 2900 sú schválené kryté kontajnery alebo vozne s plachtou BK 1, za predpokladu, že nie sú plnené až po najvyššiu možnú mieru objemu, aby sa zabránilo kontaktu látky s prikrytím. Uzavreté kontajnery alebo zakryté vozne BK 2 sú taktiež povolené.
- b) Uzavreté kontajnery, kryté kontajnery, kryté vozne alebo vozne s plachtou a ich otvory musia byť konštrukčne tesné alebo prostredníctvom pridanej vhodnej výstelky vzduchotesne uzavreté.
- c) Odpady UN čísla 2900 musia byť celé ošetrené vhodným dezinfekčným prostriedkom, skôr ako budú nakladané na prepravu.
- d) Odpady UN čísla 2900 v krytých kontajneroch alebo vozňoch s plachtou musia byť zakryté dodatočnou vrchnou výstelkou z absorbčného materiálu, ošetreného vhodným dezinfekčným prostriedkom.
- e) Uzavretý kontajner, krytý kontajner, krytý vozeň, alebo vozeň s plachtou, ktoré budú použité na prepravu odpadov UN čísla 2900, smú byť ďalej používané po dôkladnom vyčistení a vydezinfikovaní.

7.3.2.7 Látky triedy 7

Na prepravu nebalených rádioaktívnych látok pozri pododsek 4.1.9.2.3.

7.3.2.8 Preprava tovarov triedy 8

Tieto tovary musia byť prepravované vo vodotesných kontajneroch alebo vozňoch.

7.3.3 Osobitné ustanovenia na prepravu vo voľne loženom stave pri uplatnení odseku 7.3.1.1 písm. b)

Nasledujúce osobitné ustanovenia sa aplikujú, ak je v kapitole 3.2 tabuľke A stĺpci 17 uvedený alfanumerický kód začínajúci sa písmenami „VW“:

- VW 1** Preprava látok voľne ložených v krytých vozňoch, vo vozňoch s otvárateľnou strechou, vo vozňoch s plachtou, v uzatvorených kontajneroch a v zakrytých veľkých kontajneroch je povolená.
- VW 2** Preprava látok voľne ložených vo vozňoch s kovovou skriňou s otvárateľnou strechou, v uzavretých veľkých kovových kontajneroch s nehorľavými plachtami je povolená.
- VW 3** Preprava tovarov voľne ložených vo vozňoch s plachtou alebo v zakrytých veľkých kontajneroch s dostatočným vetraním alebo vo vozňoch s otvárateľnou strechou je povolená. Vhodnými opatreniami je potrebné zabezpečiť, aby nemohlo dôjsť k žiadnemu úniku látok, predovšetkým tekutých látok.
- VW 4** Preprava tovarov voľne ložených v kovových vozňoch s plachtou alebo v kovových vozňoch s otvárateľnou strechou, v uzavretých kovových kontajneroch alebo v zakrytých veľkých kovových kontajneroch je povolená. Pre čísla UN 2008, 2009, 2210, 2545, 2546, 2881, 3189 a 3190 je povolená výlučne preprava tuhých voľne ložených odpadov.
- VW 5** Preprava vo voľne loženom stave v špeciálne vybavených vozňoch a kontajneroch je povolená. Nádoby špeciálne vybavených vozňov a kontajnerov, ako aj ich uzávery musia zodpovedať všeobecným predpisom o balení uvedeným v odsekoch 4.1.1.1, 4.1.1.2 a 4.1.1.8. Otvory určené na nakládku a vykládku musí byť možné vzduchotesne uzavrieť.
- VW 6** Preprava tovarov voľne ložených vo vozňoch s otvárateľnou strechou je povolená.
- VW 7** Preprava tovarov voľne ložených v krytých vozňoch, vo vozňoch s plachtou, vo vozňoch s otvárateľnou strechou alebo v zakrytých veľkých kontajneroch je povolená jedine v prípade, ak je látka prepravovaná v kusoch.
- VW 8** Preprava tovarov voľne ložených vo vozňoch alebo v kontajneroch s nepriepustnou alebo s nehorľavou plachtou, vo vozňoch s otvárateľnou strechou alebo v uzavretých kontajneroch je povolená.
- Vozne a kontajnery musia byť skonštruované tak, aby prepravované látky nemohli prísť do styku s drevom alebo s iným horľavým materiálom, prípadne dno a steny musia byť kompletne zabezpečené nepriepustným nehorľavým obkladom, s povlakom kremičitanu sodného alebo iným rovnocenným produktom.
- VW 9** Preprava tovarov voľne ložených vo vozňoch s plachtou alebo v zakrytých kontajneroch, vo vozňoch s otvárateľnou strechou alebo v uzavretých kontajneroch je povolená.
- Pre látky triedy 8 musia byť vozne a kontajnery vybavené vhodným, dostatočne pevným vnútorným obkladom.
- VW 10** Preprava tovarov voľne ložených vo vozňoch s plachtou, plachtou krytých veľkých kontajneroch, vo vozňoch s otvárateľnou strechou alebo v uzavretých kontajneroch je povolená. Vozne a kontajnery musia byť tesne alebo príp. utesnené vhodným a dostatočne pevným vnútorným obkladom.
- VW 11** Preprava tovarov vo voľne loženom stave vo vozňoch a kontajneroch špeciálne upravených je povolená. Nádoby vozňov a kontajnerov na to zariadených musia byť skonštruované tak, aby plniace a vypúšťacie otvory mohli byť vzduchotesne uzavreté. Látky musia byť do nádob plnené tak, aby sa vylúčilo nebezpečenstvo hroziace ľuďom, zvieratám a životnému prostrediu.
- VW 12** Látky, v prípade ktorých nie je vhodná preprava v cisternových vozňoch, v prenosných cisternách alebo v nádržkových kontajneroch kvôli ich vysokej teplote a hustote, sa môžu prepravovať v špeciálnych vozňoch alebo kontajneroch, zodpovedajúcich smerniciam určených príslušným úradom krajiny pôvodu. Ak krajina pôvodu nie je zmluvným štátom COTIF, musí tieto podmienky určené príslušným úradom uznať prvý štát COTIF, ktorým zásielka prechádza.
- VW13** Preprava tovarov voľne ložených v špeciálne vybavených vozňoch a kontajneroch, podľa smerníc určených príslušným úradom krajiny pôvodu, je povolená. Ak krajina pôvodu nie je zmluvným štátom COTIF, musí zhodnosť s podmienkami určenými príslušným úradom uznať prvý štát COTIF, ktorým zásielka prechádza.

- VW 14**
- (1) Použité batérie sa môžu prepravovať v špeciálne vybavených vozňoch alebo kontajneroch vo voľne loženom stave. Veľké kontajnery z plastu nie sú povolené. Malé kontajnery z plastu musia pri teplote $-18\text{ }^{\circ}\text{C}$ pri plnom naložení vydržať skúšku pádom z výšky 0,8 m na tvrdý plochý povrch bez toho, aby sa poškodila celistvosť materiálu.
  - (2) Ložné plochy vozňov alebo kontajnerov musia pozostávať z ocele odolnej voči žieravým látkam obsiahnutým v batériách. Menej odolná oceľ sa môže použiť, ak je k dispozícii dostatočne silná hrúbka steny alebo náter, alebo vnútorné obloženie z plastu odolné voči žieravým látkam. Nákladné priestory vozňov alebo kontajnerov musia byť konštruované tak, aby vydržali možný zvyškový prúd a nárazy batérií.
- Poznámka:** Za odolné sa považujú tie ocele, ktoré pri pôsobení žieravých látok dosahujú mieru korózie najviac 0,1 mm ročne.
- (3) Konštrukčnými opatreniami sa musí zabezpečiť, aby pri preprave neunikali z ložných plôch vozňov a kontajnerov nijaké žieravé látky. Otvorené ložné plochy musia byť zakryté materiálom odolným voči žieravým látkam.
  - (4) Ložné plochy vozňov a kontajnerov vrátane ich vybavenia treba skontrolovať pred nakládkou. Vozne a kontajnery s poškodenými nákladnými priestormi nesmú byť naložené.

Ložné plochy vozňov a kontajnerov nesmú byť naložené nad výšku svojich stien.
  - (5) Na ložných plochách vozňov a kontajnerov sa nesmú nachádzať žiadne batérie s rozličnými látkami a iné tovary, ktoré by mohli spolu reagovať nebezpečným spôsobom (pozri definovanie pojmu „nebezpečná reakcia“ v oddiele 1.2.1).

Počas prepravy nesmú z vonkajšej strany k ložným plochám vozňov a kontajnerov prilnúť žiadne nebezpečné zvyšky žieravých látok obsiahnutých v batériách.
- VW 15** Preprava vo voľne loženom stave tuhých látok alebo zmesí (ako sú preparáty, prípravky alebo odpady) obsahujúce nie viac ako 1 000 mg/kg látky priradeného UN čísla, je povolená v krytých vozňoch, vo vozňoch s otvárateľnou strechou, vo vozňoch s plachtou, v uzavretých kontajneroch alebo v krytých veľkých kontajneroch.
- VW 16** Preprava vo voľne loženom stave je povolená pod podmienkou uvedenou v pododseku 4.1.9.2.3.
- VW 17** Preprava SCO-I predmetov je povolená pod podmienkou uvedenou v pododseku 4.1.9.2.3.